

Veelsoortig weidebouwonderzoek gepland voor 1989

H. Korevaar (hoofd afdeling Weidebouw PR)

Elk jaar plannen de afdelingen van het PR hun onderzoek voor het komende jaar. In 1989 krijgt mineralenbenutting een belangrijk aandeel in het onderzoek, naast aspecten van teelt, benutting en conservering van gras en mais en bodemverdichting.

Aandacht voor milieu-aspecten

Naast het gebruikelijke onderzoek naar productie en benutting van grasland en voedergewassen, zal het onderzoek in 1989 ook veel aandacht aan milieu-aspecten geven. Dit was ook in 1988 al het geval maar de aandacht hiervoor neemt nog sterk toe. Op de Waiboerhoeve zal op de vernieuwde afdeling 2 in verband met een betere mineralenbenutting, het effect worden nagegaan van een sterk verlaagde kunstmest-N gift op grasproductie, dierproductie en bedrijfsvoering. Dit onderzoek is wellicht ook interessant voor bedrijven met een groot ruwvoeroverschot. Daarvoor wordt een bedrijfssysteem met gras, bemest met 300 kg N per ha, vergeleken met een systeem met een gras/klavermengsel bemest met 100 kg N per ha (zie artikel elders in dit periodiek).

Het NMI (Nederlands Meststoffeninstituut) volgt een geheel andere weg om de mineralenverliezen te verminderen. Op een praktijkbedrijf op zandgrond in Gelderland wordt getracht bij een hoog bemestingsniveau (in totaal 400 kg N per ha) de mineralen goed te benutten door een optimale mestopslag en -aanwending en een goed uitgebalanceerde voeding. Een derde initiatief op dit terrein is het nieuwe proefbedrijf dat gezamenlijk door het PR, CABO (Centrum voor Agrobiologisch Onderzoek) en CLM (Centrum Landbouw en Mi-

Klaver in het mengsel.

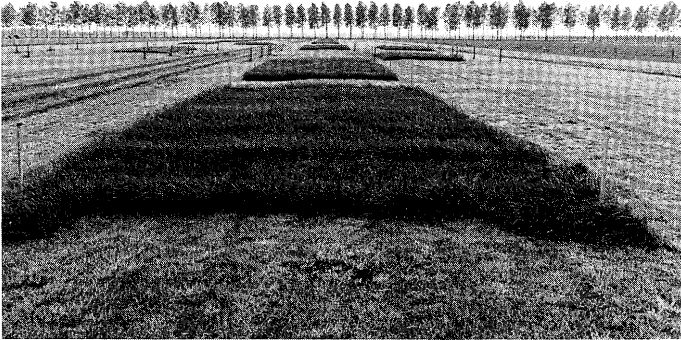
lieu) in voorbereiding is (zie pag. 19 van Praktijkonderzoek nr. 1). Het verschil met beide voorgaande bedrijven is dat hier een flink deel van het krachtvoer vervangen zal gaan worden door zelf-geeteelde voedergewassen. Uiteraard zal daarnaast veel aandacht gegeven worden aan meer efficiëntie in de bemesting, zowel met kunstmest als organische mest. Een landbouwkundig optimale productie staat daarbij niet automatisch voorop. Doel is juist een goed optimum te vinden tussen bedrijfsresultaat en vermindering van de mineralenemissie. Basis is een totale N-bemesting op grasland van 250 kg per ha.

Zodebemester

Veelbelovend lijkt de nieuwe zodebemester te zijn. Deze machine is een soort kruising van een injecteur en een doorzaaimachine, die elke 20 cm sleufjes van 5-7 cm diepte maakt en daarin de drijfmest brengt. De eerste ervaringen in 1988 tonen aan dat met de zodebemester gedurende het hele groeiseizoen mest aangewend kan worden, terwijl de grasmat geen schade van betekenis oploopt. In 1989 zullen NMI en IMAG (Instituut voor Mechanisatie, Arbeid en Gebouwen) de ammoniakvervluchtiging meten van aanwending door bovengrondse toediening, met zodebemester of injecteur en door mestinregening en -verdunding. De sectie Teelt zal samen met het NMI de werking van stikstof en fosfor nagaan van de met de zodebemester aangewende mest, evenals het effect op de zode.

Landinrichting

Uit het oogpunt van milieu en natuur staan de landinrichtingsplannen voor verschillende gebieden sterk ter discussie. Het ziet er naar uit dat het PR samen met de Landinrichtingsdienst in 1989 onder meer voor de Krimpenerwaard veel graslandberekeningen zal maken. Dat gebeurt voor verschillende bedrijfsopzetten, waarin veel of weinig ruimte voor natuur en milieu is.

Wat is de grasproductie.

Weidebouw en voederwinning

Voor teelt, benutting en conservering van gras en mais worden diverse meerjarige projecten voortgezet. Daarnaast staat het nodige nieuwe onderzoek op stapel. Op de zandgrond van het ROC Cranendonck start een nieuwe proef waarin de schade van bodemverdichting wordt nagegaan en mogelijkheden worden onderzocht om die op te heffen. Op de komklei van het ROC De Vlierd wordt al enkele jaren het effect onderzocht van begreppeling en drainage op de grasmat en de opbrengst van di- en tetraploïd Engels raaigras. In een vruchtwisselingsproef wordt de opbrengstderiving door continueelt van snijmais onderzocht, samen met CABO en PAGV (Proefstation voor Akkerbouw en Groenteteelt in de Volle grond). De inkuilverliezen bij snijmais geoogst in verschillende rijpheidsstadia zullen in 1989 voor het laatst worden onderzocht.

Modellen

Goed graslandbeheer vergt behalve veel inzicht in de groeisnelheid van het gras ook kijk op de

benutting. Dit vergt gedetailleerd (dus arbeidsintensief) beweidingsonderzoek. In 1989 wordt zulk onderzoek voortgezet op de ROC's Heino en Zegveld en de Waiboerhoeve. Dit onderzoek is vooral gericht op het verkrijgen van betere gegevens die als bouwstenen dienen in het systeem Normen voor de Voederveorziening. In 1989 wordt de nieuwe versie hiervan operationeel. Normen voor de Voederveorziening zijn een belangrijke basis voor bedrijfsbegrotingen en bedrijfseconomische studies.

Het belang van goed inzicht in de verliezen die van de voederwinning tot en met de vervoeding van het wintervoer optreden, is weer actueel geworden.

Nu wordt op veel bedrijven namelijk gewerkt met andere machines (bijv. maaierkneuzer), de veldperiode is korter, er wordt vaker geschud en vaker in een jonger stadium gemaaid. In een nieuw project wordt de beschikbare kennis geïventariseerd, waarna zonodig veldonderzoek wordt opgezet.